

Kanjers!

In dit drieluik komen leden aan het woord die een groot deel van hun leven zeer actief zijn geweest voor de Vogelwerkgroep. Zij kunnen worden gezien als de representanten van andere harde werkers op de achtergrond die veel van hun vrije tijd opofferen voor de Vogelwerkgroep en de vogels. Werkende leden zijn de kurken waar de Vogelwerkgroep op drijft.

Dick A. Jonkers

Adrie Vermeule: Vogels, watersport en vissen

Kenmerken: Blijft onverstoort onder wat er om hem heen gebeurt. Agressiviteit is hem vreemd. Een wijs iemand met kennis van tal van zaken. Nooit luidruchtig, al laat hij vaak wat van zich horen. Uitzonderingen daargelaten verplaatst hij zich als gevolg van een beperkt 'vliegvermogen' nooit ver van zijn leefgebied. Leeftijd 77 jaar. Een soort grijze eminentie. **Determinatie:** Lijkt het meest op een Steenuil.

De drie kanjers Bertus van den Brink, Adrie Vermeule en Joke van Velsen.
Foto: Piet Spoorenberg.

Ben je van oorsprong een echte Gooier?
Ik ben een echte Nieuwedieper of een jutter.

Wat is dat?
Dat zijn mensen die in Den Helder geboren zijn.

Wanneer ben je naar het Gooi gekomen?
In 1940 aan het begin van de oorlog. Mijn vader was duikbootkapitein en moest naar Engeland. Het wonen in de omgeving van een marinehaven in oorlogstijd was niet zonder gevaar en daarom zijn we bij mijn opa en oma in het Gooi gaan wonen. Dat was in Hilversum aan het begin van de Gijsbrecht van Amstelstraat, niet zo ver van de Utrechtseweg.

Uit de Korhaan van 1976

Het Nestkastenproject in het Gooi.

In het jaar van oprichting hingen er al 1600 kastjes, verdeeld over 35 gebieden. Dat kan dus niet het werk van de Vogelwerkgroep geweest zijn, nee er waren al tientallen vogelliefhebbers in de weer met nestcontroles. Sinds 1964 wordt het nestkastwerk in het Gooi gecoördineerd, eerst door Jan van der Geld. Het heet dan het 'Gooisch Nestkast Onderzoek'. Dit werk wordt later overgenomen door de subgroep Nestkasten. Het bijhouden van broedresultaten deed iedereen een beetje op zijn eigen manier. Echte regelmaat zat er niet in en ook was men bang om de broedende ouder de storen, maar dan wordt het lastig om aan betrouwbare gegevens te komen over eerste eidatum, aantal gelegde eieren en het aantal uitgekomen jongen. De grote hoeveelheid aangeleverde gegevens noopte tot een uniforme manier van registreren: vanaf nu wordt alles bijgehouden op nestkaarten, één kaart per broedsel.

Honden aan de lijn!

Begon die discussie toen al? Ja zo lang is het Goois Natuurreservaat al bezig om de honden aan de lijn van hun baasjes te laten lopen op de heidevelden. Het is moeilijk om ingesleten gewoontes te veranderen. Het argument dat nestelende broedparen van Boom-piepers, Boom- en Veldleeuweriken ernstig verstoord worden door loslopende honden, wordt luidruchtig overstemd door de hondenliefhebbers, die zich massaal weren in ingezonden stukken in de krant en die een handtekeningactie starten. Het GNR kan niet verder komen dan het opperen van dit voorstel:

1. Een beperkt stuk van de Bussumerheide afsluiten ten behoeve van het nog aanwezige Korhoen en de Wulp.
2. Andere delen krijgen een aanlijngedod in het broedseizoen. Dit is in het belang van de Bergeend, de Houtsnip en de Patrijs.
3. In alle overige gebieden blijven de honden onder appèl van hun baas.

Voel jij je na 67 jaar wonen in het Gooi inmiddels een echte Gooier?

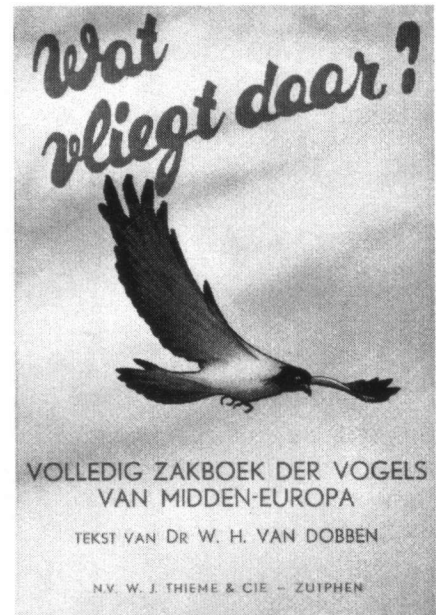
Ja hoor, ik heb nog maar heel weinig binding met Den Helder. Als ik er nu kom, vind ik het maar een gat aan het eind van de wereld.

Wat vind je nu zo apart aan het Gooi en omgeving?

Het heeft een grote verscheidenheid aan landschappen en prachtige plekken. Er zijn heiden, bossen en landgoederen; de Kortenhoofsche- en Ankeveensche Plassen zijn landschappelijk fraai. De Flevopolders liggen dichtbij en als je wat verder wilt ben je zo op de Veluwe. Bij Den Helder ben je snel uitgekeken. Texel en de Donkere Duinen liggen binnen bereik, maar verder zit je in de polders. Mijn bereik is beperkt, omdat ik geen auto heb.

Zit de liefhebberij voor vogels in je familie?

Toen ik verkering kreeg met Ardje, nu mijn vrouw, hield mijn zwager kanaries en allerlei wildzang. Niet alleen de vogels in zijn kooien, maar ook in de vrije natuur zingende soortgenoten hadden zijn belangstelling. Door hem werd ik attent gemaakt op het geluid van Putters en andere vogels en dat vond ik wel leuk. Toen begon het te kriebelen en heb ik een kijkertje gekocht. Voor het determineren schafte ik 'Wat vliegt daar' van Van Dobben aan. De afbeeldingen daarin waren zo groot als postzegels; een nadeel van dit boekje was dat er niet in stond hoe een jonge vogel eruit zag. Bovendien waren de vogels getekend in hun mooiste pak en ontbraken er goede beschrijvingen. Om vogels te kijken ging ik in het Gooi alleen, met mijn zwager of met mijn vader op pad. Later kocht ik een betere verrekijker bij Albert Hein! Die was in de aanbieding en kostte toen slechts 59 gulden.

Het eerste vogeldeterminatieboekje.

Wildzang, wat was dat?

Putters, Vinken, Groenlingen; die mocht men toen als kooivogel houden.

Toen ik eens in Limburg was hingen daar aan veel huizen kooitjes, waarin Vinken heel mooi zaten te zingen. Het was een zielig gezicht.

Uit de Korhaan van 1977

De VWG kent weer een stadhouderloze periode: Jelle Harder treedt af en er is voorlopig geen andere kandidaat-voorzitter.

Jelle onderneemt samen met Dick Jonkers nog pogingen, ondersteund door deskundig advies, om het rustgebied voor de laatste Korhoenders uit te breiden tot 100 ha, het Goois Natuurreservaat denkt dat 10 ha wel genoeg is...

En onze club bestaat 10 jaar, er komt een jubileumnummer met herinneringen o.a. van Jan Bos: *Als iemand me vraagt hoe de Vogelwerkgroep is opgericht, moet ik toegeven dat ik het niet meer zo precies weet. Ik herinner me vaag een gesprekje met Jan van Dijk uit Weesp. Bij Rie de Wijs maakten we een oprichtingsplan.*

Ik bewaar de beste herinneringen aan de eerste weekends. Wat hebben we gelachen op de eilanden zoals op Ameland, waar de Bussumer Koomen in topvorm was.

George Ording was een fanatieke ringenzoeker, elk vogelkadaver werd uitgepeuterd. En hij had daarbij veel succes, er prijkten diverse gevonden aluminium ringetjes aan de riem van zijn kijker. Vooral Kokmeeuwen uit Oost-Europa bleken royaal van registratienummers te zijn voorzien. Maar op Ameland had George geen succes. Een jonge Blaricummer, zijn naam ben ik even kwijt, besloot hier iets aan te doen. Hij deed een ring die ik toevallig bij me had om de poot van een dode meeuw en maakte daar vervolgens een vreugdedans mee, de vogel hoog in de lucht gestoken. George was in alle staten, mompelde: "Hoe bestaat 't". Ik voelde me toch wat schuldig en bekende George dat we hem erin hadden geluisd.

En wat gebeurt er een tijdje later? Die Blaricumse jongen vindt echt een dode vogel met een ring!

Jan L. Bos

Je breidde je kennis steeds meer uit?

Met onze verloving hebben we een bootje gekocht bij Van Wettum, broodjager en visser in Loosdrecht. Omdat we daar geregeld kwamen, leerde ik van hem veel over watervogels. Hij had het over volle eenden, halfjes en roodkoppen, jargon dat mij vreemd was. Uiteindelijk liep ik vast op geluiden en een heleboel soorten waar ik niet uit kwam. Op een keer stond ik bij het Ankeveensche Pad te kijken naar Bergeenden en ander spul. Toevallig kwam Rob Moolenbeek langs, die vroeg wat ik allemaal zag. We raakten aan de praat en hij informeerde of ik al lid was van de Vogelwerkgroep. Daarvan wist ik niet eens dat die bestond! Hij nodigde mij uit voor een lezing in september. Daarna vorderde mijn kennis snel. Rie de Wijs die bij mij in de buurt woonde leerde mij een heleboel geluiden kennen. Het volgen van de vogelcursus was een volgende stap. Op de cursus merkte ik al dat ik veel verder was dan de deelnemers. Jelle Harder en Paul van der Poel vertelden dat zij in het voorjaar Het Hol bij Kortenhoef zouden gaan inventariseren en vroegen mij om mee te doen. Het was geen ramp dat ik de geluiden nog niet goed kende; zij roeiden wel en ik zou kunnen noteren. Een kaartje werd in mijn handen gedrukt; tijdens het varen werd gemeld wat genoteerd moest worden: Rietgors, Rietzanger en tal van andere soorten. De zangplaatsen werden met de afkortingen van de vogelnaam allemaal ingetekend op een kaart van het gebied. Zo leerde ik ook de geluiden kennen van rietvogels en groeide daardoor spelenderwijs in het herkennen van steeds meer vogels. Bij een inventarisatie van de Ankeveensche Polder was ik weer van de partij. Broedvogelinventarisaties waren leerzaam, in die perioden heb ik de meeste geluiden geleerd.

Heb je behalve vogels nog andere hobby's?

Watersport in het algemeen, roeien, kanoën, zeilen en zeilbootjes bouwen trekken mij bijzonder aan.

Later heb je toch nog een nieuwe passie gevonden?

Ja hoor, ook al voor de wetenschap en dat is vissen. Niet vissen met een hengel, maar het vangen met een schepnet van deze waterbewoners. We vangen bijvoorbeeld Vetjes, Grote en Kleine Modderkruipers, Bittervoorns en Zeelten. Het is teveel om op te noemen. Je leert ook wat visetende vogels uit het water kunnen halen en welke andere dieren en planten er in voorkomen. Als je excursieleider bent steek je er veel van op, want je kunt later over een heleboel dingen meer vertellen dan alleen maar over vogels.

Uit De Korhaan van 1978

Ter gelegenheid van 10 jaar VWG Het Gooi en omstreken is een boekje uitgegeven met een aantal belangrijke vogels uit onze avifauna. Het wordt in ons nieuwe onderkomen in de Godelinde Scholengemeenschap overhandigd aan de nestors van natuurbehoud en vogelbescherming:

- Prof. Dr. K.H. Voous, emeritus hoogleraar
- Mr. H.P. Gorter, directeur Natuurmonumenten
- Dr. J.H. Westermann, secretaris WNF Nederland

De VWG stelt op verzoek van het GNR een beheersnota samen voor het Hilversumsch Waschmeer. De alsmaar groeiende meeuwenkolonie zorgt voor vervuiling van het voedselarme milieu. Bovendien is het blijkbaar lastig om de waterhuishouding in dit gebied in de hand te houden.

Zelfs na een erg natte periode in maart '78 neemt de waterstand nauwelijks toe. Is de ijzerhoudende oerlaag op sommige plekken doorboord?

Aanbevolen wordt om de meeuwenkolonie hier te handhaven op 500-1000 paar. Het stelselmatig terugdringen van de Kokmeeuwen door het rapen van eieren heeft ertoe geleid dat het aantal van rond de 2000 nesten in '74 /75 teruggelopen is tot 227 in 1977. Als de Kokmeeuwen helemaal zouden verdwijnen, dan verdwijnt de Geoorde Fuut en mogelijk ook de Dodaars en de Bergeenden.

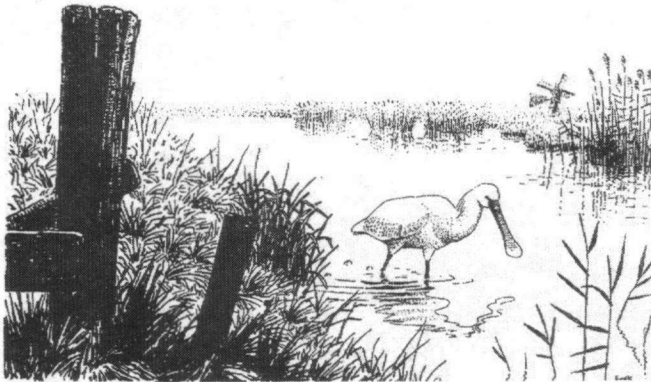
Flevoland ontwikkelt zich tot een waar eldorado voor de vogels. Het aantal broedparen per 100 ha in de Kievitslanden bijvoorbeeld:

	1967	1972	1977
<i>Weidevogels</i>			
<i>en eenden</i>	77	483	622
<i>Hoenders</i>	-	30	33
<i>Zangvogels</i>	31	104	69

Henk ten Brinke verhuist en verlaat het bestuur, de VWG zit nu zonder voorzitter en zonder secretaris.

Bij jou beperkt een excursie zich dus niet alleen tot het leren herkennen van vogels. Het is altijd heel leuk als je kunt zeggen of een vogel ergens kan voorkomen. Dat zie je onder andere aan de biotoop, maar daar moet je dan wel het een en ander van weten. Ook moet je kunnen aangeven waarom ergens iets zit. Je gaat geen Lepelaar zoeken in een hoekje waar hij geen voedsel kan vinden. Waarom loopt hij in een sloot? Je leert mensen een zoekbeeld te ontwikkelen. In het Lauwersmeer zagen we daardoor vier IJsvogels. De andere groepen niet één!

Foeragerende Lepelaar. Archief VWG.

Behalve als excursieleider en inventarisator doe of heb je een heleboel andere dingen gedaan binnen de Vogelwerkgroep. *Noem er eens wat.*

Net als wat Bertus van der Brink nu doet: public relations met de propagandakraam. Ik was ooit bestuurslid, controleerde nestkasten, deed mee aan trek- en slaapplaatstellingen en steek nog altijd oeverzwaluwswanden af. Een hele lijst en ik zal vast wel wat vergeten zijn.

Heb je een voorkeur voor bepaalde activiteiten?

Inventariseren vind ik het allerleukste en daarna het leiden van excursies. Het geeft een fijn gevoel en het is leuk om kennis over te dragen. Soms manifesteren zich na een aantal jaren goede vogelaars, die mede dankzij jou veel kennis hebben opgedaan. Verder valt het mij op dat mensen veel plezier beleven aan het vogels kijken en er bijvoorbeeld na hun pensionering een leuke hobby bij hebben.

In de Vogelwerkgroep zijn meestal oudere mensen -zoals jij- nog actief. Ik vraag me af hoe we in de toekomst de vele werkzaamheden kunnen blijven voorzetten. Ook jij zult op een gegeven moment een stap terug moeten doen. Hoe zie jij de toekomst?

Ik zou graag zien dat er meer jeugd bij komt; ook bij de KNNV zie je alleen maar ouderen. Ik ben in die vereniging nog niet eens de oudste. Meestal worden mensen pas lid bij natuurverenigingen wanneer zij tussen de 40 tot 50 jaar zijn. Onze club telt op dit moment slechts vier tot vijf jongeren.

Uit De Korhaan van 1979

De winter van '78-'79 is bar koud. De subgroep Wintervoeding kan volop aan de bak om vogels die in moeilijkheden kwamen door vorst, ijzel en sneeuwval bij te staan.

Er is ook binnen de Vogelwerkgroep een duidelijk verschil in benadering door 'ornithologen' en zij die handelen uit mededogen. De wetenschappelijke benadering van vogels in een strenge winter is duidelijk: de natuur moet tegen een stootje kunnen, sommige soorten zullen in aantal behoorlijk achteruit gaan, maar daardoor komt de soort als geheel nog niet in gevaar.

Anderen bekommeren zich om die ene vastgevroren Blauwe Reiger, of die Roerdomp. En dichterbij huis wordt druk voer gestrooid voor de Winterkoning, de Roodborst en de Boomkruiper die het nu zo moeilijk hebben, want het is toch leuk om die voor je raam te hebben?

Voor de eerste maal in de geschiedenis verzet de VWG zich tegen de onbarmhartige winterjacht op

trekvoogels. Mede om de laatste Korhoenders te beschermen doen vrijwilligers van de Vogelwerkgroep mee aan het patrouilleren op de Bussumse en Hilversumse heidegebieden. Aan mensen met loslopende honden wordt meestal met succes gevraagd om de honden aan te lijnen.

Het Atlasproject voor broedvogels kent een vervolg door nu in de 5x5 blokken winter- en trekvoogels te turven. Hierdoor zal een compleet beeld ontstaan van alle in Nederland voorkomende stand- en trekvoogels; ook de bijzondere soorten worden zodoende in kaart gebracht.

De Flevopolders wordt voor het eerst niet meer vermeld als subgroep van Avifauna. Onze overburen nemen van nu aan het heft in eigen hand.

Rob Moolenbeek en Trijnie Stoker, ze waren al bestuurslid, zijn sinds juli '79 resp. voorzitter en secretaris.

Die gaan over enige tijd studeren of vertrekken voor een of andere opleiding uit ons gebied, dan ben je ze kwijt. Degenen die blijven trouwen vaak, krijgen kinderen of zijn druk met hun carrière. Die zie je dan ook niet meer. Als ze al in het Gooi of omgeving blijven wonen, zie je soms pas veel later dat zij toch weer actief worden. Het zal altijd wel moeilijk blijven om jongeren vast te houden.

Heb jij tips om meer leden aan het werk te krijgen?

Laten we eens denken aan het vormen van nieuwe groepen. Bij de roofvogelgroep betrek je weer mensen die speciaal deze vogels leuk vinden. De vogelcursus voor volwassenen is ook heel belangrijk. Dat geldt ook voor de jongerengroep. Er zou nog een schakel moeten komen tussen de jeugdcursus en de Vogelwerkgroep. Vroeger werden jongeren pas lid als ze de middelbare school verlieten of door hun leeftijd de jeugdbonden voor natuurstudie moesten verlaten. Toen bloeiden de jeugdbonden nog, maar nu leiden zij een kwijnend bestaan en vindt er uit die hoek geen nieuwe aanwas meer plaats.

Hoe vind je De Korhaan op het ogenblik?

Veel mooier dan vroeger. Het maken van het blad ging in het begin heel primitief. Het werd gestencild en je kwam met zwarte vingers thuis. Nu ziet hij er wel veel beter uit, maar het is steeds moeilijker om aan goede kopij te komen.

Heb je tips om leden ertoe te krijgen een stukje te gaan schrijven?

Je vraagt iets heel moeilijks, want zoals je weet ik ben helemaal geen schrijver. Ik hik er ontzettend tegenaan, omdat ik weinig scholing heb. Mijn tip is om wat je beleefd hebt of kwijt wilt op te schrijven en op te sturen naar de redactie. Die gaat het samen met de auteur bewerken. Je neemt hierdoor al een belangrijke drempel weg, al leidt het wel tot een hogere belasting van de redactie.

Wat is je lievelingsvogel?

De Holenduif. Er zijn verder geen vogelsoorten die er echt uit springen Een IJsvogel is prachtig; voor mij zijn Spreeuwen net zo mooi in hun verschillende verenpakjes. Als groep hebben roofvogels mijn belangstelling.

Zijn nog meer aspecten van vogels die je aanspreken?

Vogelgedrag vind ik heel boeiend. Bijvoorbeeld razendsnel zwenkende groepen Spreeuwen of steltlopers; hun bolvorming bij het verschijnen van een roofvogel. Hoe zoekt een Pijlstaart voedsel, hoe gedraagt een Putter zich, waarom zit hij ergens? Het geeft een verdieping aan je vogelkennis.

Uit De Korhaan van 1980

Omdat elders in dit jubileumnummer uitgebreid ingegaan wordt op alle publicaties van de vogelwerkgroep, wordt daar 'onder de lijn' minder aandacht aan besteed. Maar met dit werk, waarmee indirect gewerkt wordt aan de bescherming van vogels zijn ook dit jaar vele tientallen leden bezig. Ze helpen bij het inventariseren van soorten en gebieden.

Redt weidevogels Eemland

Samen met de Vogelwacht Utrechts wordt een actie op touw gezet om de intensieve veeteelt te stoppen, die ten koste gaat van de vogels in de Eempolders.

Vogels met een signaalfunctie	1970	1979
- Kemphaan	240	5
- Watersnip	440	<100
- Zomertaling	150	30

De actie gaat niet ten koste van de boeren: het weidse landschap is juist door hen in de afgelopen eeuwen zo gemaakt. De actie richt zich tegen de grootschaligheid; in het boerenbedrijf is geen plek meer voor de vogels. Sta je achter de actie, koop dan een stuk weidevogelgrond voor 5 gulden per vierkante meter, of koop een sticker bij Bep Dwars.

Bij de verkiezing van het bestuur van Vogelbescherming stellen jagers zich in grote getalen kandidaat. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken ontmaskert samen met anderen deze coup. De bestuursverkiezing van mei moet opnieuw gedaan worden.

Het ledental loopt al aardig in de richting van de 400, maar zie ze maar eens uit hun luie stoel te krijgen!

Opnieuw staat er een oproep om toch vooral mee te doen aan de tellingen. Weinig vogelkennis is geen excuus, want je krijgt bijna privéles als je mee loopt met een ervaren vogelaar.

Waar zouden we als Vogelwerkgroep nog eens naar kunnen of moeten kijken?

Het zou leuk en interessant zijn weer eens slaapplaatstellingen van meeuwen te houden en tellingen van aantallen en verblijfplaatsen van Waterhoentjes in de winter uit te voeren. Vroeger organiseerden we die ook en ze waren toen een groot succes. Door dit opnieuw te doen is het wellicht mogelijk veranderingen in aantallen en verblijfplaatsen vast te stellen. Iedereen kent Waterhoentjes en meeuwen en kan dus meedoen. Ik weet alleen niet of we de leden daar nu nog zo gek voor krijgen.

Bertus van den Brink: Waterval van activiteiten

Kenmerken: Valt onmiddellijk op door zijn kwikzilverige gedrag. Laat horen dat hij er is in een waterval van niet storend geluid. Komt her en der geregeld tevoorschijn om zijn activiteiten te ontplooiën. Trekt zich bescheiden terug wanneer de aandacht teveel op hemzelf wordt gericht. Leeftijd 63 jaar.
Determinatie: Winterkoning.

Waar liggen jouw roots Bertus?

Ik ben een geboren en getogen Muider en kom uit een gezin van dertien kinderen.

Vertel eens iets over jouw achtergrond.

Kinderen uit een groot arbeidersgezin gingen al heel jong aan het werk en dat was bij mij ook het geval. Ik werd decorateur bij de televisie en dat is zo gebleven totdat ik stopte met werken.

Had je altijd al interesse in de natuur?

Daarmee heb ik vroeger eigenlijk nooit echt iets gehad. In mijn jeugd wel, maar op een andere manier dan tegenwoordig. Het stropen van vis was bij ons thuis normaal, al gebeurde dit niet op grote schaal. Er werd wel eens een eend de nek omgedraaid of er werden eendeneieren geraapt. Die werden aan twee kanten gebakken, omdat je er paratyfus van kunt krijgen.

Wanneer ben je lid geworden van de Vogelwerkgroep?

In 1990.

Uit De Korhaan van 1981

Boeiend om de veertig jaar Korhaan door te nemen; het is gewoon een stuk lokale geschiedenis. Want wat zijn ze in '81 nu weer van plan?

De gemeente Huizen wil het Vierde Kwadrant vol gaan bouwen, aanleiding voor de broedvogelinventarisatie van de Oostermeent. 'Gevoelige' soorten als Kemphaan, Gele Kwikstaart en Zomertaling komen hier in behoorlijke aantallen tot broeden. Dit tegen de Eempolders gelegen weidegebied wordt bedreigd door huizenbouw en wegebouw: de aanleg van Rijksweg 27 daar valt niet aan te ontkomen. Als klap op de vuurpijl zijn er plannen voor het aanleggen van een jachthaven bij de Stichtse Brug! Het is onze taak om hier iets tegen te ondernemen.

De Korhaan gaat er steeds beter uitzien: het stenciltijdperk ligt achter ons, het drukken op offset is uitbesteed en illustraties o.a. van Ronald Sinoo maken het tot een prettig leesbaar blad.

De tijd van actie voeren is nog niet voorbij. Het bestuur krijgt op de ledenvergadering het verwijt dat ze zich soms wat te fel in de strijd werpt, maar ja de meest gedreven vogelaars komen juist in het bestuur van de vereniging.

Wat gaat er dan nog meer mis in dit jaar?

- Er zijn plannen voor een spoorlijn Weesp-Almere vlak langs het Naardermeer.
- De Oostvaardersplassen worden door sommige beleidsmakers gezien als een nutteloos stukje moeras, dat wanneer het in cultuur gebracht wordt volop ruimte zal bieden aan bedrijven. Voor ons weer werk aan de winkel: een oproep aan ieder lid om handtekeninglijsten voor behoud van de Oostvaardersplassen in te leveren.

In Zuidelijk Flevoland is met 12 man een nieuwe Vogelwerkgroep opgericht, die voorlopig nauw met ons zal samenwerken. We hebben niet voor niets vijftien jaar ervaring met uiteenlopende tellingen daar.

Wie maakte je attent op het bestaan ervan?

Begin september van dat jaar hoorde ik dat er een groepje vogelaars naar het befaamde vogeltrekpunt Falsterbo in Zweden zou gaan. In die tijd liep ik thuis door een reorganisatie op mijn werk en het leek mij leuk om mee te gaan. Toen ik daarover begon, werd me verteld dat je om mee te kunnen lid moest zijn van de Vogelwerkgroep. Die reis was voor mij de aanleiding om lid te worden. Vanaf die tijd ben ik geraákt en is de passie voor de natuur begonnen door naar vogels te kijken. Langzaam maar zeker groeide ik er steeds meer in.

Had jij leermeesters?

Van Ron en Wim van der Brink heb ik veel geleerd, evenals van Adrie Vermeule, Frank van de Weijer en jou. Jullie ontmoette ik voor het eerst in Falsterbo en allemaal waren jullie al jaren

Zijn die Ron en Wim familie van je en zit de vogelliefhebberij -als dat zo is- toch eigenlijk wel in de familie?

Het zijn broers van mij, die al lid waren van de Vogelwerkgroep; ik ben er pas later bijgekomen. Van hen hoorde ik over de trip naar Falsterbo. Van die reis kan ik mij nog herinneren dat we vier huisjes hadden waaronder een 'vrouwenhuis'. Daarin verbleven onder andere Corrie van der Baan en Annelies de Vries, die toen nog weinig wisten van vogels. Zoals vaak met beginnende vogelaars vroegen ook zij vaak te laat wat er gezien werd en was de vogel op zo'n moment al lang weggevlogen. Het verblijf daar was een geweldige ervaring; wat waren er veel vogelsoorten die ik niet kende.

Die week heeft de basis gelegd voor mijn vogelhobby; het was een stimulans om ermee door te gaan. Daarna ging ik regelmatig mee op excursie en werd als er excursieleiders nodig waren voor de leeuwen geworpen. Daar was ik natuurlijk zelf bij, maar eigenlijk ging dat veel te snel. Het had wel tot gevolg dat ik veel op pad ging en zoveel mogelijk wilde leren.

Uit De Korhaan van 1982

Het vijftienjarig jubileum van onze Vogelwerkgroep wordt gevierd. Rob Molenbeek, voorzitter, stelt dat De Korhaan een wezenlijk onderdeel is in de succesformule van de vereniging. Er is geen andere natuurclub in onze regio met zo'n goed gedocumenteerd tijdschrift en is er geen instelling met zoveel vogelgegevens in haar archief. Met regelmaat hebben de mede hierop gebaseerde rapporten het beheer van natuurgebieden in ons werkgebied positief beïnvloed.

Vooruit kijkend wordt op de jubileumbijeenkomst het plan gelanceerd om een boek uit te geven: de subgroep Avifauna wil een compleet beeld van het vogelleven in het Gooi samen stellen. Zou het haalbaar zijn om deze monsterklus bij het 20-jarig bestaan geklaard te hebben?

Ab Noorman heeft geluk bij een ongeluk

Ab schrijft: *Ik had mijn heup gebroken en lag daarvoor een tijdje in het Sint Jans Ziekenhuis in Laren. Het was een warme zomer, de ramen stonden open en ik keek op een binnenplaats met grote bomen.*

Op een morgen riep een medepatiënt: hé, kijk eens naar die vogel, wat is dat een aparte! Tot mijn verwondering zag ik een Draaihals, maar omdat ik een beperkt uitzicht had en niet goed uit mijn bed kon komen kon ik de vogel niet echt goed bekijken. Een week daarna zaten er twee Draaihalzen in mijn 'privéboom' vlak voor het raam. Ze zijn iets groter dan een mus, prachtig getekend, tegen de stam waren hij en zij haast niet te zien, verschil tussen man en vrouw is er niet, of het moet zijn dat de man een kuif heeft. Toen er een Kautje te dicht bij kwam, stak mannetje Draaihals zijn kuif op en riep aan één stuk door: té, té.

Op een morgen werd ik gewekt door een zuster die ook belangstelling voor vogels had: "Kijk vlug naar buiten, die draaivogels (zoals zij ze noemde) hebben jongen! En inderdaad op een tak vlak voor mijn raam zaten drie Draaihalzen, waarvan twee jongen. Ik kon ze goed bekijken en echt, ze kunnen de kop 180° draaien.

Zijn er binnen de Vogelwerkgroep nog andere dingen waarvoor je interesse hebt of waarvoor jij je inzet?

De promotiekraam. Foto: Archief VWG.

Met subgroepen wanneer iemand enthousiast het voortouw trekt, heb ik al gauw de neiging om te zeggen dat ik kom helpen, ongeacht waarom het gaat. Veel dingen vind ik leuk! Naast het promotiewerk met de marktkraam, waarmee ik al heel lang naar natuurmarkten en dergelijke ga, ben ik onder andere actief bij de jeugdcursus. Aan het opzetten ervan heb ik meegeholpen. Met zoveel bezigheden is het wel passen en meten met de tijd. Op een vergadering van excursieleiders moest ik de lijst van excursiedata voor de jeugd goed bekijken om te zien of ik die dagen wel kon.

Heb je naast je belangstelling voor vogels nog andere interesses?

Door de Vogelwerkgroep, het leiden van excursies en het voortdurend in de natuur rondscharrelen, kwamen er al gauw vragen. Of ik wist wat voor een plant we zagen, welke paddestoel er stond, enzovoort. In 1995 vond ik dat ik wel wat breder geïnformeerd wilde zijn. In die tijd ben ik de gidsencursus van het IVN gaan doen. Zo kreeg ik nog meer interesse voor en kennis van vliedertjes, torretjes, libellen, bloemen en noem maar op.

Voor het IVN organiseer ik elk jaar een weekeinde, bij Natuurmonumenten doe ik vaarexcursies op het Naardermeer en bij het Vogelziekenhuis in Naarden verricht ik regelmatig hand- en spandiensten. Verder is er een tekengroepje waaraan ik les geef. We exposeren op dit moment -begin september- in de Theetuin in Eemnes. Dat clubje is zo enthousiast geworden dat het wel door wil gaan, terwijl ik er juist over denk om het wat rustiger aan te gaan doen. Klinkt een beetje oud, maar ik heb nu eigenlijk te veel dingen tegelijk. Een andere leuke hobby is wekelijks tennissen met oud-collega's.

Uit De Korhaan van 1983

Het recreatief surfen op de meren, met name op het Gooimeer, is een echte volkssport geworden. Het meer ziet wit van de planken met zeil op een mooie dag in het weekend. De Vogelwerkgroep maakt zich terecht zorgen, want de surfplanken houden zich uitdrukkelijk niet aan de vaargeul, integendeel: tussen Naarden en Huizen wordt de rietkraag geregeld dicht genaderd. Remco Daalder en Hans Brouwer, studenten van de Vrije Universiteit in Amsterdam, zijn een onderzoek gestart naar de relatie plankzeilsport en natuurbehoud/ beheer. Hun bijzondere belangstelling gaat uit naar de randmeren. Een ieder die gegevens heeft over verstoringen van watervogels langs de Gooimeerkust wordt verzocht met hen contact op te nemen.

Gestuwde vogeltrek bij de Hollandse brug.

Ger Blok coördineerde een onderzoek naar de vogeltrek bij de Hollandse Brug in het najaar van 1982.

Grote wateroppervlakten en ook bergen vormen voor vogels een barrière. Het liefst zouden ze hier een ommetje vliegen op zoek naar de weg van de minste weerstand. Daar waar onze randmeren wat smaller zijn, zoals op de plaats van de Hollandse Brug en de Stichtse Brug maken vogels op trek bij voorkeur de oversteek: hier zie je dus gestuwde trek.

In het najaar volop trek vanuit de Flevopolders.

Enkele bevindingen:

- De hoogte van vliegen (vaak meer dan 1 km hoogte) en de afstand van de telpost tot de Hollandse Brug bemoeilijkten het determineren van de zangvogels.
 - Het was lastig om slaap- en voedseltrek van eenden en Aalscholvers te onderscheiden van de echte NO-ZW trekkende soorten.
- Ruim 130 soorten worden van eind augustus tot 20 november waargenomen.

Heb je nog wel een privé- leven?

Ja dat heb ik gelukkig nog wel, maar ik moet er wel rekening mee houden dat ik ook wat vaker thuis ben. Bovendien vragen mijn drie kinderen en vier kleinkinderen een hoop tijd en die steek ik er graag in, want ik ben stapelgek op ze. Mijn drukdoenerige gedrag wekt bij sommige mensen de indruk dat ik chaotisch ben. Het zit een beetje in mijn karakter. Door efficiënt met mijn tijd om te gaan kan ik veel aan.

Noem eens een aantal sterke punten van de Vogelwerkgroep.

Dat zijn er veel. Een aantal mensen steekt hun nek uit om met anderen hun hobby te delen en hen bij de natuur te betrekken, in de hoop dat ze ook vogels zullen gaan beschermen. Zo is het bij mij ook gegaan. Het is bijna niet voor te stellen, dat ik als jochie van acht jaar met een windbuks een musje van het dak heb geschoten. Ik vond het nog leuk ook dat het raak was! Nu schaam ik mij kapot dat dit gebeurd is. Vroeger gebeurde zoiets nogal eens; ik groeide er mee op. Nu zou ik me ontzettend boos maken en omdat ik geen held ben, naar de politie of iemand anders bellen als ik zoiets constateer.

Op het vlak van natuurbescherming is een heleboel gebeurd. Kritische dingen volgen en de verantwoordelijken erop aanspreken. Een heel moeilijke taak, die jij zelf ook heel lang hebt gedaan en nu door Rob Kloosterman wordt uitgevoerd.

De cursussen, zowel voor de jeugd als volwassenen zijn ook sterke punten. Je merkt dat mensen enthousiast worden gemaakt en er zelf met kijker en telescoop op uit gaan trekken.

Zijn er zwakke punten?

Soms vind ik de vereniging erg bureaucratisch. Er is een neiging om nog groter te willen worden. Dat mag, met alle respect, maar we moet het wel aan kunnen. Er moet worden voorkomen dat de vereniging een organisatie wordt alsof het een bedrijf is. Met voorschriften van wat wel en niet mag; een overdreven regelzucht. Het is mijn hobby en ik moet niet steeds tegen zulke dingen aanlopen. Ik kom dingen tegen die ik in mijn arbeidsleven heb meegemaakt met bureaucratische rompslomp en vergaderingen.

Vergaderen is geen hobby. Archief VWG.

Uit De Korhaan van 1984

In vogelvlucht:

Henk Hardon heeft de voorzittershamer overgenomen en Joke Hardon-van Velsen is bestuurslid met als bijzondere verantwoordelijkheid: excursies.

De surfclub Naarden, die voor veel verstoringen zorgde, wordt opgeheven.

Vogelbescherming heeft 1984 uitgeroepen tot weidevogeljaar.

De voorgenomen uitbreiding van de jachthaven in de monding van de Eem, 't Raboes, gaat niet door. De VWG had hier bezwaar tegen gemaakt, de eigenaar ziet er nu van af.

Bijzondere waarnemingen: Grote Pijlstormvogel boven het Laarder Wasmeer (Jelle Harder).

De vogelhut bij het Laarder Wasmeer wordt geopend, nadat de toegang over tientallen meters uitgediept was.

Er is een discussie gaande binnen het bestuur over de eventuele aanschaf van een computer voor de VWG. Voordelen zijn er genoeg: o.a. administratie en opslag van het waarnemingenarchief. Maar een commissie moet de nadelen (hoge aanschafkosten, specialistische bediening) afwegen tegen het nut.

De Verlengde Bergweg, die als bouwweg voor de uitbreiding van Huizen dwars door het Warandepark was aangelegd, verdwijnt misschien alsnog.

Erik Lam speelt het klaar om in dit jaar maar liefst 11 verslagen te publiceren, o.a. Zonnestraal, Egelshoek, Kerkelanden en Raadhuisbuurt.

Een voorbeeld van die regelzucht is het toekennen van een budget aan een subgroep en daarna toch nog bemoeizucht bij aanschaffingen. Je krijgt toch een budget, kunt zaken aanschaffen en moet daarmee dit budget niet overschrijden. Aan het eind van het verenigingsjaar leg je daarover verantwoording af. Ik begrijp heel goed dat financiën goed geregeld moeten zijn, maar als er continu over dit soort zaken vergaderd moet worden stop ik ermee. Er mag natuurlijk best wat van uitgaven en aanschaffingen gezegd worden, maar ik weet heel goed waar de grenzen liggen van wat wel en niet kan.

De weekeinden zijn een ander punt. Wie veel doet krijgt behalve complimenten ook kritiek; vaak van mensen die helemaal niets of niet veel doen. Dat is wel eens lastig. Kritiek leveren kan opbouwend werken, maar steek dan ook eens de handen uit de mouwen. Het aantal werkende leden is niet groot, terwijl er heel veel te doen is. Als we naar duizend leden toe willen, hoe gaan we daar dan mee om?

Hoe denk je dat de buitenwereld de Vogelwerkgroep ziet?

Mensen die helemaal niet met vogels bezig zijn roepen 'twiet twiet' en 'roepi roepi' als ze ons bezig zien. Zij zien ons als vogelkijkers en zijn onbekend met het feit dat we niet alleen naar vogels kijken, maar ook aan natuurbescherming doen.

De Vogelwerkgroep is dus eigenlijk onbekend?

Mensen zien ons alleen maar vogels spotten. Op de excursieleidersvergadering was er een voorstel om stadswandelingen over vogels te gaan organiseren. Niemand was daarvoor. Er werd aangegeven dat je niet met een telescoop door de bebouwing kunt gaan sjouwen! Toch wordt er nog over doorgepraat, want stadsvogels leven wel dicht bij de mensen en we vergroten er onze bekendheid mee.

Als we aan het wilgen knotten zijn, of de vogeleilandjes schoonmaken ziet men ons wel, maar het publiek is onbekend met het feit dat dit door de Vogelwerkgroep gebeurt en niet door personeel van de gemeente Huizen of Staatsbosbeheer.

Hoe kunnen we meer en beter bekend raken?

Meer aandacht in de media. Bijvoorbeeld door geregeld stukjes in de krant te plaatsen. Niet alleen aankondigingen, maar ook acties waar we mee bezig zijn, maar ook met informatie over vogels.

Nog meer met jongeren doen. Vogelbescherming Nederland krijgt maar geen vat op de jeugd. Zij hebben nu ons benaderd om te kijken hoe wij dat doen. Daar liggen kansen, ook publicitair.

Uit De Korhaan van 1985

De recreatiedruk op de randmeren neemt hand over hand toe. De plannenmakers van de overheid kiezen niet echt voor de natuur, maar geven gehoor aan wat de massa watersporters prettig vindt. Het aantal jachthavens en aanlegplaatsen bij de meren wordt dus flink uitgebreid. De ruilverkaveling is in de Eempolders uitgesteld, maar nu vindt er een inhaalslag plaats:

- Hoewel over de 'details', zoals de waterhuishouding en wegeaanleg nog wordt onderhandeld,
- Er ontstaat de mogelijkheid om maximaal veertig boerderijen te verplaatsen van de dijk naar de polder, weliswaar niet in het centrale deel.

Er komt een weidevogelreservaat van 350 ha.

De voorgenomen publicatie van een Avifauna van Het Gooi en omstreken zet iedereen op scherp. Ons hele werkgebied met zijn verscheidenheid aan landschappen moet beschreven worden: alleen al buiten de bebouwde kommen levert dat zo'n negentig telgebieden op.

De geologische geschiedenis van de regio moet op papier komen. Vanzelfsprekend krijgen de broedvogels en het nestkastenonderzoek een plek in het boek en ook de roofvogels worden niet vergeten. Voor de beschrijving van alle 326 in onze omgeving waargenomen vogelsoorten is het archief met de waarnemingskaartjes onmisbaar! Maandelijks komen de 40 auteurs bij elkaar om de vorderingen en struikelblokken te bespreken.

Tussen de bedrijven door is er toch nog tijd om rapporten te maken over de meeuwenslaapplaatsen, over de kust van de Oostermeent, en over het omroepkwartier. Jaap Taapken keek de afgelopen jaren naar de 'slaaptrek van Sijzen' op de Hoorneboegsche Heide: in het najaar trekken grote groepen dagelijks over de hei. Ook staan de resultaten van de Watervogeltellingen van Gooi- en Eemmeer in laatste De Korhaan van 1985.

De familie van Klaveren organiseert weer de vogelcursus, aanmelden bij Fred.

Heb je een favoriete vogelsoort?

Dat vind ik zó moeilijk! Een IJsvogel spreekt natuurlijk aan, maar ik word net zo lyrisch van een Kluut, die ik een heel mooi beest vind. Zwaluwen ben ik gek op. Er is eigenlijk geen enkele vogel waar ik niets mee heb.

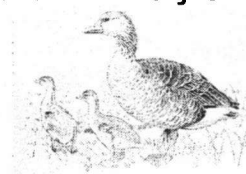
Zijn er nu je de AOW - gerechtigde leeftijd begint te naderen nog plannen om nieuwe uitdagingen aan te gaan?

Nee, die heb ik helemaal niet. Mijn hele leven is het altijd zo gegaan dat ik onverwachts in iets nieuws val; als me iets raakt en ik het leuk vind, duik ik erin. Dan wil ik het ook altijd goed doen, wat inhoudt dat er veel tijd in gaat zitten. Zo steek ik in elkaar.

Over anderhalf jaar word ik 65; een mooie leeftijd om naar toe te werken.

Het zou heel prettig zijn als iemand het werk met de promotiekraam van mij zou willen overnemen en wellicht een heel eigen koers gaat varen.

Met de jeugdcurcus wil ik dan ook stoppen, maar met die voor de volwassenen wil ik blijven doorgaan. Mijn plan is om nog actief te blijven, maar zo hier en daar ook dingen te gaan afstoten.

Joke van Velsen: Trouw aan de Vogelwerkgroep

Kenmerken: Zeer trouw aan het broedgebied. Waakt als een kloek over haar kuikens, is sociaal naar andere soortgenoten. Soosvorming hoort bij deze soortgroep. Indien nodig wordt het gedrag van moeder-overste getoond. Kan een voor vogels vrij hoge leeftijd bereiken en een binding met de groep behouden. Nu 55 jaar.

Determinatie: de kenmerken zijn specifiek voor de groep; een soort is moeilijk te duiden. Vandaar Moedergans (*Anser mater*).

Was je van jongs af aan al geïnteresseerd in de natuur?

Ik ben opgevoed met interesse in de natuur. Mijn vader was bloemist, had zeer veel belangstelling voor de natuur en heeft mij dat ook bijgebracht. Vogeltjes, bloemetjes, plantjes, bosbessen plukken, noem maar op. Op mijn twaalfde werd ik lid van de Katholiek Jeugdbond voor Natuurstudie. Daar heb ik op gezeten tot de leeftijdsgrens van 27 jaar werd bereikt. Toen werd ik een 'ouwe sok', zoals dat in de kringen van jeugdbonders heet. Inmiddels was ik werkzaam in de gezondheidszorg, moest vaak in de weekeinden werken en kon daardoor al niet meer aan veel activiteiten van de jeugdbond deelnemen. Op een gegeven moment vroegen Jelle Harder en jij of ik belangstelling had om lid te worden van de Vogelwerkgroep.

Uit De Korhaan van 1986

Ja, dat was in de tijd dat er nog echte winters waren . . .

Januari '85 begon al met temperaturen van ver onder de 20°C. Bij de fietsexcursie op 2 maart '86 onder leiding van Erik 'de Verschrikkelijke', Erik Lam waren er twee mogelijkheden: of rustig aan en dan langzaam doodvriezen, of flink tempo houden om warm te blijven. Uit zijn bijnaam valt af te leiden dat er dus gebeuld werd op deze barre tocht van 90 km. Van Bussum ging het naar de Knardijk en via Almere weer terug. Veel eendensoorten werden genoteerd, waaronder de Middelste Zaagbek. Van de stootvogels waren de Blauwe Kiekendieven mooi te zien, net als de Ruigpootbuizerds. Vanaf Almere werd het dichtgevroren Gooimeer per fiets overgestoken naar Huizen. Willem Weitjens schrijft na deze strijd met de elementen toch tevreden thuisgekomen te zijn.

De tellingen van Huiszwaluwen van '84 en '85 laten zien dat het aantal sinds acht jaar terug loopt. Worden de zwaluwen geweerd vanwege de poep op de ramen? Mogelijk is met goede voorlichting de trend nog te keren.

Dick Jonkers met zoon Bas, Jaap Taapken en anderen maken de wandeling van H.J. Slijper van 1936 opnieuw. Hij liep van toen Baarn door de Eempolders naar Huizen. Ongekend vindt Slijper het ongerepte uitzicht, vele kilometers richting IJsselmeer. Lopend dwars door de weilanden wemelt het van de Kieften, de Kempen de Grutto's en de Tureluurs. Snippen zitten er wat minder.

Die ongereptheid heeft in '86 plaats gemaakt voor asfaltwegen, boerderijen, fabrieken en windmolens. Voortdurend razen er op een zondag auto's en pelotons racefietsers langs. Toch nog 21 Kemphanen in de polder Oostermeent!

Hoe oud was je toen je lid werd?

In januari 1978 ben ik lid geworden, ik was toen 26 jaar.

De aanleiding om mij te vragen was omdat er o.a. behoefte was aan een kookster voor de weekeinden. Er was er een weekend in april 1979 op Schiermonnikoog en toen is mij gevraagd of ik mee wilde, omdat ik kookervaring had opgedaan bij de jeugdbonden.

Je bent sinds je verkiezing in 1981 na Bep Dwars het langst zittende bestuurslid. Wat vind jij dat er sindsdien is veranderd in de Vogelwerkgroep?

We hebben er veel meer leden bij gekregen. Het toenemen van individualisme in de maatschappij zie je ook in de Vogelwerkgroep terug. Ondanks het stijgende aantal leden blijft het moeilijk om mensen te vinden die actief willen zijn.

Inmiddels neem je met al je ervaring een spilfunctie in. Hoe ervaar je dat?

Ik vraag mij af of anderen dat ook zo zien. Ik doe veel voor de Vogelwerkgroep; wie veel doet loopt de kans ook veel commentaar te krijgen. Mensen zullen het vast niet altijd met mij eens zijn. Ik wil mensen een plezier doen en vind de leden van Vogelwerkgroep belangrijk. Het organiseren van allerlei dingen is leuk en dat wil ik ook graag zo houden. Het is belangrijk dat de sfeer goed is. Vanuit die gedachte doe ik dit werk ook. Mijn doel is een goede sfeer met gezelligheid.

Hoge bomen vangen veel wind.

Logisch want als je zeer actief in de vereniging bent val je ook op. Het staat iedereen vrij om mij op mijn doen en laten aan te spreken. Gelukkig drukken ook andere actieve leden hun stempel op de Vogelwerkgroep. Over de excursies bijvoorbeeld beslissen de excursieleiders en niet ik. We hebben een doelstelling en ik ben er verantwoordelijk voor om die na te streven, zoals dat in het bestuur is afgesproken.

Op excursie. Foto: Joke van Velsen.

Uit De Korhaan van 1987

De Vogelwerkgroep is in de twintig jaar van haar bestaan uitgegroeid tot een vitale en actieve vereniging. Voorzitter Henk Hardon schrijft in zijn inleiding in de eerste Korhaan van dit jaar dat onze sterkte rust op drie pijlers:

- De onderzoekskant:** de avifauna die dit jaar uitkomt is hiervan al een bewijs, maar ook daarvoor zijn er al vijftig rapporten geproduceerd.
- Educatie:** in vijftien jaar tweemaal per jaar een cursus organiseren, waar al 1500 mensen profiteerden van onze kennis van vogelgeluiden, vliegbeelden en genoten van de mooie dia's.
- Bescherming:** met wisselend succes voorzagen we streek- en bestemmingsplannen van commentaar. We maakten ons sterk voor het handhaven van de rust en de ruimte in de Eempolders, dit laatste in samenwerking met de Utrechtse vogelwacht.

Het SOVON vraagt medewerking voor het Bijzondere Soortenproject.

Bij de tot dan toe uitgevoerde broed- en trekvogeltellingen bleek dat de zeldzame soorten

en de kolonievogels ondergewaardeerd waren. Om de Grote Trap te zien hoef je dit jaar niet naar Spanje, of naar de vlakten van Rusland: de deelnemers aan de excursie door de Flevopolder zien er op 30 januari zeven!

De bebouwde kommen van alle steden en dorpen in het Gooi worden geteld op broedvogels, veel verslagen staan in deze jaargang. Dat vraagt soms nog wel om enige uitleg naar de bewoners, want niet iedereen begrijpt onmiddellijk wat een groepje mannen in camouflage-uitrusting van plan is, dat 's morgens in alle vroegte met kijkers de balkons en daktoten afspeurt.

Op 31 oktober zijn alle burgemeesters van het Gooi erbij wanneer tijdens de lustrumbijeenkomst 'het boek': *Vogels tussen Vecht en Eem* gepresenteerd en aan hen uitgereikt wordt.

Met inleidingen over de vogels in het stedelijk gebied door Dick Jonkers en een met fraaie dia's ondersteund betoog over de vogels in het Vechtplassengebied door Rob Moolenbeek wordt opnieuw aangetoond, dat wij nooit ver van huis hoeven om bijzondere vogels te zien.

Wat vind je het belangrijkste binnen de Vogelwerkgroep?

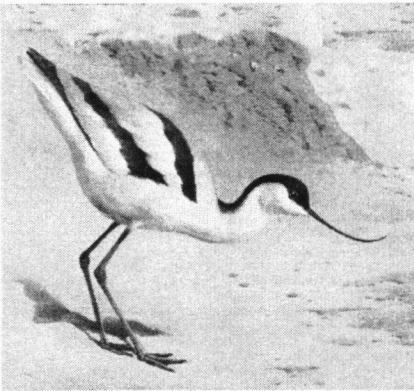
Een goede sfeer en openheid. Mijn doel is nog steeds het mensen zo prettig mogelijk te maken. Daar wil ik van alles voor doen.

Heb je naast je interesse voor vogels nog meer aandachtsvelden?

Zoals ik al eerder aangaf heb ik voor alles in de natuur interesse en raak daardoor geroerd. Al is de kennis van planten en dieren -op die van vogels na- ver weggezaakt. Aan de andere kant merk ik ook dat ik desondanks veel meer weet dan anderen. Het gaat mij niet alleen om de natuur, maar ook om de mens. Het is heel leuk om samen met mensen het veld in te gaan en dan kennis uit te dragen. Mensen bijbrengen dat we met zijn allen verantwoordelijk zijn voor de natuur in onze omgeving en daar wat voor doen.

En buiten de natuur?

Volksdansen. Dat deden we bij de jeugdbonden; later gaf ik daar groepsles in. Door mijn werk heb geen tijd meer voor deze hobby. Vroeger volksdansten we ook tijdens de weekeinden van de Vogelwerkgroep. Ik zie me dat nog doen met een van de oudere leden, de heer van der Zwaan. Daarnaast ben ik verder nog actief bezig met bloemschikken, het beschilderen van paaseieren en is koken en bakken ook een hobby van mij.

Heb je favoriete vogelsoorten?

De Kluut is voor mij een bijzondere vogel en ik heb ook wat met de Hop. Zo'n fantastisch beest. Geweldig! Verder de Bijeneter, die ik afgelopen zomer weer prachtig in de Camargue heb gezien. Helemaal geweldig! Of de Rode Patrijs. Ik houd wel van aparte vogels.

*Een van de favoriete soorten:
een Kluut. Bron: Internet.*

Zijn er vogels waar je helemaal niets mee hebt?

Eenden en dat is misschien wel aan mij te merken, omdat ik daar heel weinig van weet. Zij zeggen mij het minst. Meeuwen gaat nog net.

Uit De Korhaan van 1988

Het februarinummer opent met het een uitgebreid artikel van Jelle Harder over het Laarder Wasmeer. Het aangevoerde afvalwater van Hilversum was zo zeer vervuild met ammonium en zware metalen, dat er in de jaren zestig 'stinkend dood water' stond in het Wasmeer. Pas na 1983 werd er schoon, opgepompt water binnengelaten. Het landschapsbeheer van 1960 tot 1987 bestond uit 'niets doen'. Gevolg was dat de open gebieden met stuifzanden dichtgroeiden.

Verscheidene vogelsoorten verdwenen; na '72 werden de Patrijs, de Kievit en de Kuifleeuwrik niet meer waargenomen.

Ook de samenvatting door Peter Dieperink van de studie naar vogels op de Gooise heidevelden is het vermelden waard. Zorgden zo'n drieduizend schapen in de negentiende eeuw nog voor voortdurende verjonging van de grote heidevelden, na 1900 als de schapenteelt niet meer rendabel is, gaat het hard met het oprukken van het bos.

De demografische ontwikkeling van 40.000 inwoners in het Gooi naar 250.000 mensen nu heeft onmiskenbaar zijn invloed op schuwe vogelsoorten, zoals het Korhoen, die hier sinds 1987 definitief verdwenen is. Ook de karakteristieke geluiden van de 'geitenmelker', de bijnaam van de Nachtzwaluw, de Geelgors en de Wulp horen we niet meer op de heide.

Op de jaarvergadering krijgt Jacques Meijer de voorzittershamer uit handen van Henk Hardon. Het werk van sommige subgroepen, onder andere die van de Nestkasten is wat in het gedrang gekomen door het omvangrijke werk dat het uitbrengen van de Avifauna van het Gooi met zich mee bracht.

Paul Lodewijx, ex-motorcoureur, maar na een motorongeluk fanatiek weidevogel- en ganzenbeschermer, overlijdt op 41-jarige leeftijd. Een gedreven vogelaar en fotograaf is ons ontvallen.

Heb je een idee hoe we de Vogelwerkgroep voor het grote publiek beter zichtbaar kunnen maken en beter op de kaart kunnen zetten?

We sturen voor openbare excursies artikelen naar de krant, komen op de radio en toch levert dat maar een beperkt publiek op. Echt alleen maar de geïnteresseerden. Als we genoeg geld hadden, zouden we een folder kunnen maken, die huis aan huis verspreiden en mensen daarin uitnodigen voor openbare excursies in een bepaald gebied. Of we gaan weer bij kasteel Groeneveld in Baarn staan, waar al een geïnteresseerd publiek komt, daar allerlei dingen doen en excursies leiden.

Zouden er meer relaties moeten worden gelegd tussen vogels en hun omgeving, om belangstelling voor vogels te wekken?

Mensen krijgen nog meer belangstelling al ze met vogels te maken hebben gehad. Vogels kijken begint al dicht bij huis.

We hebben het dan alleen nog over soorten, maar nog niet over waarom die ergens zitten, over hun relatie met het landschap. Denk aan de overwinterende wadvogels, die daar verblijven door de aanwezige voedselrijkdom met veel en uiteenlopende soorten prooidieren. Dan zou je op een werkcontactavond daar aandacht aan moeten schenken en een specialist moeten uitnodigen die daar het een en ander over kan vertellen. Misschien moeten we ook, bijvoorbeeld met Vogelbescherming, de excursieleiders daar meer van op de hoogte brengen. Mogelijkheden scheppen voor kennisuitbreiding van excursieleiders is belangrijk.

Wat is voor jou de ideale excursieleider(sters)?

Hij/zij moet zonder meer het groepsgebeuren in de gaten houden, de groep bij elkaar houden en kennis bezitten van het gebied en de vogels. Verder sociaal zijn en ook enige kennis hebben van de overige fauna en flora en zorgzaam zijn voor deelnemers. Ook moeten excursieleider(sters) aangeven waar je op moet letten bij het waarnemen en determineren.

Zou je graag nog eens iets anders willen gaan doen?

Zo'n wens heb ik niet; wat ik nu doe is wel heel erg leuk. Mijn wens is eerder dat ik dit nog heel lang kan blijven doen. Het vult mijn leven.

De Vogelwerkgroep vergrijst en actieve leden zullen op den duur noodgedwongen voor allerlei activiteiten moeten afhaken. Hoe denk je over opleidingen binnen onze vereniging?

Ik ben voortdurend bezig met het werven van nieuwe mensen. Dat vind ik heel belangrijk. We zijn met de excursieleidersgroep bijvoorbeeld stelselmatig bezig met het aantrekken en inwerken van nieuwe excursieleiders. Daarnaast probeer ik geregeld leden te werven en warm te maken om actief te worden binnen de vereniging.

Uit De Korhaan van 1989

Dick Jonkers stelt vast dat van de 500 leden er maar 75 min of meer actief zijn. 300 leden zie je nooit, maar zij leggen wel de financiële basis onder de vereniging. De recreatieve vogelaars gaan graag met de weekeinden mee en zie je ook regelmatig op lezingen. De gezichtsbepalende voortrekkers, de vogelaars die wel om vier uur 's morgens hun nest uitkomen om te inventariseren, verzuchten wel eens dat ze in feite veredelde onbetaalde reisleaders zijn.

Dick waarschuwt voor het risico dat deze overbelaste kleine groep van werkers loopt: wanneer er nog een paar van hen het bijltje erbij neergooien, dan stort de hele Vogelwerkgroep als een kaartenhuis in. Misschien blijft er dan wel een gezelligheidsvereniging over rond het thema 'leuk vogels kijken'. Herkennen we ons achttien jaar later in deze schets?

Groepen van meer dan 100 Kraanvogels vliegen eind oktober over het Gooi, vanaf de Stichtse Brug via Laren over Kortenhoef. Fred van Klaveren vat de waarnemingen samen.

Er gaat een nieuwe subgroep van start: de uit drie leden bestaande Natuurbeschermingsgroep. Zij zal zich actief bemoeien met het tot stand komen van nieuwe streek- en bestemmingsplannen. Ook wanneer op gerenoveerde woningen in Kortenhoef vogelschroten aangebracht worden, waardoor het broeden van Huismussen onmogelijk wordt, trekken de leden van deze subgroep aan de bel.

De subgroep Nestkasten wordt nieuw leven ingeblazen door Dick Jonkers, die nog steeds in Leersum woont.

Als je breder kijkt?

Het is vrijheid blijheid, je kunt niemand dwingen. Je kunt alleen proberen te enthousiasmeren door aan te geven dat iets heel leuk is om te doen. Op de vogelwerkgroepweekeinden leer je mensen beter kennen en kun je vragen of zij aan iets willen meewerken. Je kunt mensen het beste persoonlijk benaderen, want dat verlaagt de drempels.

Moeten we niet weer eenvoudige tellingen gaan organiseren van soorten die iedereen kent en zo proberen een opleidingscircuit tot stand te brengen?

Nooit geschoten is altijd mis. Laten we een oproep plaatsen in De Korhaan.

Beter is als een aantal leden zich willen gaan inzetten om zich met het organiseren van allerlei dingen te gaan bezighouden.

Wat is je ideaalbeeld van de Vogelwerkgroep?

Gezellig samen het veld ingaan. Goed met elkaar samenwerken; ideeën naar elkaar kunnen spuien; elkaar kunnen bevragen over allerlei zaken en die open houden.

Zie je dat we ooit nog eens aan een verenigingsgebouw komen?

Over de realisatie daarvan zijn we voortdurend aan het nadenken. Wie weet dient zich binnenkort wel een mogelijkheid aan.

Smienten. Foto: Alterra

Het Eemmeer. Foto: Dick A. Jonkers

Uit De Korhaan van 1990

Willem-Jan Hoeffnagel neemt de taak als coördinator De van de subgroep Avifauna over van Rob Kole. Het is een werkgroep met veel uiteenlopende activiteiten. Kijk maar naar alle langjarige tellingen, soortentellingen en te onderzoeken gebieden, zoals ze elk jaar in het jaarverslag staan.

Willem-Jan probeert hier greep op te krijgen, terwijl Joke van Velsen en Marceline van de Water voor de koffie met de toebehoren zorgen op de maandelijkse werkavonden. Dit zijn de momenten dat leden die aan een bepaald onderzoek werken hun gegevens kunnen uitwisselen en dan worden ook de waarnemingskaarten geordend.

Door plannen van het GNR voor begrazing op de Zuiderheide is het goed om de vogelstand van dit moment in kaart te brengen. Dat geldt ook voor het Hilversumsch Waschmeer, waar de sliblaag weggebaggerd gaat worden.

Sinds 1980 worden de watervogels langs de Gooimeer- en de Eemmeerkust onder de bezielende leiding van Adrie Vermeule geteld. Nu hij er door omstandigheden mee moet stoppen stelt Willem Weitjens, die het werk van hem overneemt, zichzelf en ook de Vogelwerkgroep de vraag naar het doel en het nut van deze telling, waar een aantal actieve leden één keer in de maand van september tot april mee in de weer is.

Vooral omdat de gegevens niet uitgewisseld worden met SOVON, of met andere groepen, is de vraag naar het nut wel op zijn plaats.

Maar het moet toch een boeiend gezicht geweest zijn om in de maand januari 7000 Smienten in het Eemmeer te tellen. Of in één oogopslag 1400 Tafeleenden, zoals in oktober. Dat krijg je ook niet op bestelling!

Een vreemde vogel is geïnfilteerd in De Korhaan: vanaf deze jaargang spreidt de Schrijflijster haar bijzondere opmerkingsgave ten toon.